

Asbest, ett ämne med användbara egenskaper men som också är mycket farligt för vår hälsa. Ett ämne som inte längre används men som fortfarande finns runtomkring oss i maskiner, produkter och byggnader.

Om du jobbar i miljöer där det finns asbest och hanteringen av det sköts på rätt sätt så är du säker. Här är fem viktiga punkter att komma ihåg:

FEM VIKTIGA PUNKTER

- ✓ Läs alltid arbetsmiljöplanen när du kommer till ett nytt projekt.
- ✓ Lär dig känna igen misstänkta material och användningsområden.
- ✓ Rör aldrig asbestinnehållande material.
- ✓ Respektera avspärningar.
- ✓ Kontakta arbetsledningen direkt om du misstänker asbest.

ASBEST SÄKERT SÅ LÄNGE VI GÖR RÄTT

Varje år dör ungefär 100 personer i mesoteliom. Det är en cancersjukdom som till största delen orsakas av asbestfibrer. Även lungcancer kan ha orsakats av asbest. För dig som arbetar med bygg- eller installationsarbete är det oerhört viktigt att känna till riskerna med asbest, vem som ansvarar för vad och vad du själv kan göra för att undvika att bli exponerad för asbest. När asbest hanteras på rätt sätt kan du vara trygg!

VARFÖR ÄR ASBEST FARLIGT?

Vid hantering av material som innehåller asbest bildas lätt ett damm som innehåller asbestpartiklar, asbestfibrer. Fibrerna kan sväva runt i luften i flera dygn. Asbestfibrerna är oerhört små. Ned till ett par hundratusendels millimeter. Dammet och asbestfibrerna kan komma ner i lungorna vid inandning och spridas vidare till lungsäck och bukhinna.

I förlängningen kan detta leda till flera allvarliga lungsjukdomar som till exempel mesoteliom, lungcancer, asbestos och pleuraplack. Det kan ta upp till 20 - 30 år att utveckla sjukdomarna och det bidrar också till svårigheter att diagnostisera på ett tidigt stadium.

VAR FINNS ASBEST?

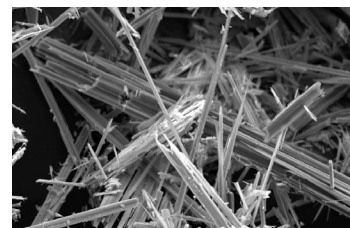
Asbest totalförbjöds i Sverige i början av åttiotalet men idag kan man fortfarande hitta asbest i många olika miljöer. Vanligast i fastigheter byggda eller renoverade mellan 50 - 80-talet. Några exempel kan du se i listan här.

- Som isolering i rör och värmepannor
- Som brandskydd i ventilationssystem, stålkonstruktioner eller soprum
- Som bullerdämpning och armering i skivor, kanaler och golvplattor
- Ifönsterkitt
- I fix och fog kring kakel
- Ifärger och plaster
- I underskikt till mattor

Asbest är inte förbjudet i alla länder och kan fortfarande komma in i Sverige genom import av olika varor.

VAD SKA DU GÖRA?

För dig som arbetar med bygg- eller installationsarbete är det viktigt att veta att du inte alls ska arbeta i miljöer där det finns asbest. För att din arbetsmiljö ska vara säker finns det ett antal mått och steg som enligt lag måste tas innan exempelvis ombyggnation, rivning eller reparationsarbete görs. Ansvarig för att detta görs är byggherren, projektören, BAS-P, BAS-U samt arbetsgivaren.

De ska se till att undersöka miljön och upprätta en så kallad miljöinventering där hälsofarliga material noteras. Råder det osäkerhet om ett material innehåller asbest ska alltid ett prov tas och skickas för analys i laboratorium. Konstateras då förekomst så ska det skrivas in i miljöinventeringen. På din

arbetsplats finns inte alltid miljöinventeringen tillgänglig men det ska finnas en arbetsmiljöplan där du kan utläsa om det finns farliga ämnen på arbetsplatsen.

Om asbest väl upptäckts ska miljön saneras av personal med tillstånd av Arbetsmiljöverket. De har särskild utbildning och utrustning anpassad för uppgiften. Områden där rivning av asbest sker ska vara avspärrade och det ska finnas uppsatta varningsskyltar.

OM DU MISSTÄNKER ASBEST?

Om du känner dig osäker eller orolig kan du prata med din arbetsgivare eller skyddsombud. Om det skulle saknas en arbetsmiljöplan eller du misstänker asbest så är det viktigt att du larmar arbetsledningen.